

Уметнички
ансамбл
„Станислав
Бинички“

КОРЕНИ У КРИЛУ ВОЈНЕ МУЗИКЕ

Ако се за неки колектив може рећи да је племенити следбеник најсветлије традиције уметничке делатности, онда то с правом заслужује Ансамбл који носи име познатог српског музичког педагога, оснивача „Београдског војног оркестра“ и композитора Станислава Биничког. Током дугог постојања које се протеже у три века, смењивале су се генерације, династије и политички системи, али очуван је изворни дух српске војне музике, познат и признат, препознатљив по свом колориту и упечатљивом извођењу. Тај правац се наставља и у садашњем времену, битно другачијем од претходних, а будућност ће свакако сведочити о његовој трајној вредности.

Хниформа, строј, оружје и... Шта недостаје да војничка симболика буде потпуна? Музика, наравно! Тактови по којима се гиздаво корача или чврсто маршира, срчано јуриша, одоје свечана пошта... Крај логорске ватре, између две битке, уз видање рана, каткад тихо, најчешће громко, свеједно, увек је уз војника. Зато се и зове „војна“ јер одише карактером борца, ратника, чувара мира, како када, али је њихова, пр познатљива по звуку и мелодији. Никада равна и монотона, увек буди племенита осећања, слави победу, опстанак и веру у отаџбину.

Наравно, све армије имају своју војну музику и свака темпераментно одсликава њихову традицију. Ни Србија није никакав изузетак, с тим што је можда више него игде изражен њен оригинални дух. Не треба заборавити да је у Србији још 1904. године било укупно 16 војних састава, од Ниша и Врања, преко Пожеге и Пожаревца, до Краљеве гарде и 6. пешадијског пука „Краља Александра“.

Почетак 20. века уопште означава највиши уметнички успон војне музике. И нешто раније, равно пре 109 година, тачније 26. септембра 1899, војна музика је устројена Одлуком краља Александра првог Обреновића, а на основу наређења ђенералштабног пуковника Драгомира Вучковића. На њено чело је стао ондашњи диригент, човек огромног талента и ауторитета Станислав Бинички.

Са изванредним осећањем за прилике свог доба приређује популарне и веома посећене концерте, али и за оне спремније и вољније да чују нешто ново – симфонијске концерте на којима су обично извођена дела старих мајстора.

Иначе, наша војна музика је својеврсна историјска пратња бурних збивања на нашим просторима. Мењале су

ВОЈНИК У ДУШИ

Станислав Бинички рођен је 27. јула 1872. у месту Јасика код Крушевца, где му је отац Стеван, инжењеријски поручник, службовао као командир понтоњерске чете која је одржавала мост на Морави. Ту је завршио основну школу, па гимназију у Нишу, где је од првог разреда показао изузетан дар за виолину и флауту. Брзо је почео да компонује краће соло-песме и хорска дела, али је и дириговао ђачким хоровима. Уписао се на београдски Природно-метематички факултет, где је дипломирао на време. Певао је у хоровима и основао „Академско музичко друштво“.

се владавине, династије, политичка уређења, наде и предрасуде, али звуци оркестра, чији су чланови носили униформе, остали су заувек. Током дугог постојања, које се протеже у три века, смењивале су се генерације, династије и политички системи, али очуван је изворни дух српске војне музике, познат и признат, препознатљив по свом колориту и упечатљивом извођењу. Тај правац се наставља и у садашњем времену, битно другачијем од претходних, а будућност ће, свакако, сведочити о његовој трајној вредности.

ИСТОРИЈСКА ПРАТЊА

Илустрације ради, војни музичари и оркестри постојали су готово читав век пре формирања Оркестра београдске опере, Оркестра београдске филхармоније и Радио-Београда. Настављајући континуитет развоја музичког живота на нашим просторима, 25. јануара 1947. формирана је Уметничка група при Централном дому Југословенске армије, у чијем су саставу били: певачки хор, симфонијски оркестар и фолкорна група. И док је био Уметнички ансамбл ЈНА и касније, када је добио име које сада с поносом носи, заузимао је истакнуто место у музичком животу. Учествовао је на музичко-сценским фестивалима: БЕ-МУС, БЕЛЕФ, Мокрањчевим данима, Нишким хорским свечаностима, Мермер и звуци, Слободиште у Крушевцу, Великом школском часу у Крагујевцу...

Ансамблом су дириговали многи познати великани музичке сцене: Михаило Вукдраговић, Живојин Здравковић, Младен Јагушт, Крешимир Барановић, Оскар Данон, Ангел Шурев, Игор Маркевич из Швајцарске, Американца Ефрем Курц, Зубин Мехта, на почетку своје каријере, гост из Индије...

Прославили су га наступи домаћих и иностраних вокалних и инструменталних солиста. Зденка Кунц, Бисерка Цвејић, Мирослав Чангаловић, Ружа Поспиш, Радмила Бакочевић, Душан Трбојевић, Јован Колунџија, Живан Сарамандић, Јадранка Јовановић, Оливер Њего...

На свом дугом и успешном путу, Ансамбл је прешао десетине хиљада километара и извео више од 7.500 разноврсних музичких програма, које је пратило око пет и по милиона посетилаца. Музика коју изводе снимљена је на 300 грамофонских плоча, касета и компакт дискова. На тим снимцима налази се више од две хиљаде разноврсних композиција које представљају својеврсну музичку антологију. Нема гарнизона, града,

Начелник ансамбла капетан мр Игор М. Митровић

варошице, у коме Ансамбл није гостовао. Увек срдечно примљен и радо слушан, најчешће овацијама испраћен. Тако је било и на бројним турнејама по свету. За изузетан рад на пољу развоја културе, Ансамбл је добио висока домаћа и међународна признања, чије би набрајање текло унедоглед. Издвајамо само неке: Орден са златним венцем, Вукова награда, Златни беоцуг, награде добијене од високих институција Данске, Холандије, Јапана...

Данас су времена другачија, али музика, култура уопште, један је од показатеља развоја и свести друштва. Огледало у коме се препознају традиција, дух, таленат и зрелост народа. Ако неко носи печат таквих хтења, садржаја и обавеза, онда је то Уметнички ансамбл „Станислав Бинички“. Данас је на његовом челу капетан мр Игор М. Митровић. Млад, амбициозан старешина и руководилац, који са својим сарадницима успева да музички садржај свог колектива учини ближи потребама и укусима слушаца. Ако бисмо питали шта изводе и како то звучи? – одговор би био једноставан: *изводе готово сваку врсту концертне музике а звучи врхунски!* Од старих барокних мајстора, преко композитора који су обележили средњи и нови век, до дела савремених аутора. Сва су веома захтевна, али Ансамбл подвлачи црту њихове неисцрпне снаге и претаче је у нове вредности, има препознатљив стил, боју, ноту, уметнички израз и шарм.

ЧУВАРИ ТРАДИЦИЈЕ

„Станислав Бинички“ је водећа јединица која представља садржај рада на пољу културе Министарства одбране и Војске Србије. У свом саставу има симфонијски и естрадни оркестар.

Капетан Митровић посебно истиче високу стручност његових чланова, врхунски професионализам и ентузијазам који се већ по традицији преноси са генерације на генерацију. Сви су високообразовани музичари, војна и цивилна лица, неколицина са звањем магистара или завршеним специјалистичким студијама.

Сарадња са сличним институцијама културе се подразумева, а најплодније са Београдском опером. На тај начин учествује у креирању уметничког простора Србије. Наравно, незаобилазна је хуманитарна активност, на стотине концерата у разне сврхе када је потребно помоћи људима. Тај курс, кажу, задржаће и у будуће.

У предвечерје јубилеја 109. година постојања, тај марљиви војни колектив има чиме да се подичи. Остали су верни чувари традиције војне музике, доследни настављачи њене племените идеје и уметници чија дела служе на част Министарству одбране и Војсци Србије. ■

Бранко КОПУНОВИЋ

Несуђени професор математике страшно се предао музици. Снагом свог дара и великог рада израстао је у великана наше културе, човека познатог у свету, веома заслужног за промоцију Србије на музичкој сцени. Стекао и диплому чувене минхенске Музичке академије, али је одбио примамљиве понуде домаћина да настави каријеру у Немачкој. Волео је Србију и то није крио. Сан му се остварио тек када је постављен за војног капелника и референта за музику при Министарству војном. Добри познаваоци кажу да је негде у души био војник – одговоран, частан, педантан, дисциплинован... Аутор је прве српске опере „На уранку“ и патриотски надахнуто „Марша на Дрину“. Строг најпре према себи, а тек онда према сарадницима.